

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
PETICIJŲ KOMISIJA**

**IŠVADA
DĖL ANTANO ALGIMANTO MIŠKINIO PETICIJOS**

2023 m. kovo 1 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2023 m. kovo 1 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Antano Algimanto Miškinio peticiją ir priėmė sprendimą teikti Seimui išvadą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus papildyti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą nuostatomis, kad elektros energijos garantinio tiekimo kaina būtų nustatoma pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos parengtą ir patvirtintą metodiką ir kad ši kaina būtų viešai skelbiama, taip pat kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba turėtų nagrinėti vartotojų skundus dėl šios kainos taikymo. Sprendimas priimtas, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos argumentus, kurie pateikiami šioje išvadoje.

Pažymėtina, kad Elektros energetikos įstatymo naujos nuostatos dėl elektros energijos garantinio tiekimo kainos nustatymo įsigaliojo 2022 m. gruodžio 22 d. Šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta, kad buitiniams elektros energijos vartotojams (toliau – buitinis vartotojas), kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje kitos paros rinkoje, padauginus iš koeficiento 1,15. Vartotojams, išskyrus buitinius vartotojus, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje kitos paros rinkoje, padauginus iš koeficiento 1,25. Šią kainą apskaičiuoja garantinis elektros energijos tiekėjas ir paskelbia savo interneto svetainėje. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką.

Energetikos ministerija nurodo, kad siekiant sumažinti garantinio tiekimo kainą buitiniams vartotojams buvo nustatytas mažesnis 1,15 koeficientas (vietoj 1,25), iš kurio dauginama vidutinė praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kaina, susiformavusi Lietuvos kainų zonoje.

Taip pat garantiniam elektros energijos tiekėjui (AB „Energijos skirstymo operatorius“) įtvirtinta pareiga ne tik apskaičiuoti (ne nustatyti) garantinio tiekimo kainą, bet ir ją paskelbti viešai savo interneto svetainėje. Taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad nauja buitiniams vartotojams garantinio tiekimo kaina (1,15 koeficientas) nustatyta įvertinus garantinio elektros energijos tiekėjo patiriamas sąnaudas. AB „Energijos skirstymo operatorius“ garantinio tiekimo sąnaudas sudaro šios sąnaudos: a) elektros energijos įsigijimas biržoje Nord Pool; b) elektros energijos kainų skirtumas tarp einamojo ir praėjusio mėnesio biržos Nord Pool kainų; c) elektros energijos kainų skirtumas dėl netolygaus valandinio vartojimo; d) elektros energijos balansavimas; e) elektros energijos garantinio tiekimo paslaugos (administracinės) sąnaudos. Pagal AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktą informaciją, sąnaudomis grįstas garantinio tiekimo veiklos koeficientas, remiantis 2021–2022 m. duomenimis, atskirais mėnesiais svyravo nuo 1,141 iki 1,147. Atsižvelgus į tai, buitiniams vartotojams buvo nustatytas sąnaudomis grįstas 1,15 dydžio garantinio tiekimo koeficientas, garantiniam tiekėjui padengiantis būtinąsias šios veiklos sąnaudas.

Pažymėtina, kad garantinio tiekimo institutas (įskaitant ir garantinio tiekimo kainą) neturi būti alternatyva nepriklausomam elektros energijos tiekimui ar visuomeniniam tiekimui, o turi būti kaip pagalba elektros energijos vartotojams tais atvejais, kai jų nepriklausomi elektros energijos tiekėjai nevykdo prisiimtų įsipareigojimų elektros energijos vartotojams arba kai elektros energijos vartotojas laiku neįvykdė įstatyme nustatytos pareigos pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

Garantinio tiekimo kaina apskaičiuojama vidutinę praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainą, susiformavusią Lietuvos kainų zonoje, padauginus iš atitinkamo koeficiento, t. y. garantinio tiekimo kaina yra skirtinga kiekvieną mėnesį ir priklauso nuo kainų, susiformavusių elektros energijos biržoje, ir ši kaina iš esmės atspindi realią kainą, tuo laikotarpiu susiformavusią elektros rinkoje. Taigi garantinio tiekimo kainos skaičiavimas elektros energijos vartotojams yra šabloninis ir paprastas, atliekamas kas mėnesį – imama praėjusio mėnesio vidutinė Nord Pool elektros biržos kaina kitos paros rinkoje (Eur/MhW), kuri yra viešai skelbiama Nord Pool interneto svetainėje, dalinama iš 1000 (1 MWh turi 1000 kWh), dauginama iš 1,15 koeficiento ir pridėtinės vertės mokesčio (dauginama iš 1,21, kadangi PVM yra lygus 21 proc.). Tai techninis (aritmetinis) veiksmas, kurį toliau sėkmingai atlieka ir gali ateityje atlikti garantinis elektros energijos tiekėjas (AB „Energijos skirstymo operatorius“), o esant poreikiui, garantinio elektros energijos tiekėjo apskaičiavimą gali patikrinti Valstybinė energetikos reguliavimo taryba.

Pažymėtina ir tai, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ir šiuo metu nagrinėja ginčus ar skundus dėl mokėjimo už suvartotą elektros energiją (įskaitant ir garantinį elektros energijos tiekimą) ar dėl energetikos įmonių atliekamo energijos tiekimo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34 ir 34¹ straipsniais. Taigi elektros energijos vartotojai, kuriems

užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas, turi visas teises galimybes apginti savo interesus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“, 28 punktu, Seimo Peticijų komisijos išvada dėl A. A. Miškinio peticijoje pateiktų pasiūlymų atmetimo teikiama Seimui, taip pat siūloma įtraukti į Seimo pavasario (VI) sesijos darbotvarkę Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ projektą.

Komisijos pirmininkas

Edmundas Pupinis